

Parmovi baladi. V štev. 6. in 7. je bil list priobčil nekaj slik od potovanja ljublj. Glasbene Matice v Opatijo. (Pozdrav na Volovskem, prihod v Opatijo, pevski zbor »Gl. M.« leta 1908, dobro zadeta portreta *M. Hubada* in *Fr. Gerbiča*, pevski zbor na Dunaju l. 1896.) Škoda, da so klišeji večinoma stari. Umestno bi bilo, da bi bil prinesel list sliko sedanjega pevskega zbora; gotovo bolj umestno in važnejše, kakor — no recimo: — kakor ovekovečenje situacije, kako »Štefeta ženejo«!

Cerkveni Glasbenik, mesečno glasilo Cecilijinega Društva v Ljubljani, ki ga ureja *Stanko Premrl*, je priobčil v 2. številki portret in životopis *dr. Andreja Karlina*, sedanjega škofa tržaško-koperskega, ki je bil od l. 1904. do 1910. urednik imenovanega lista, od leta 1905. do 1910. pa tudi predsednik Cecilijinega Društva. V isti številki poroča *Fr. Kimovec* o novoustanovljeni Višji Cerkveno-glasbeni Šoli v Rimu (Scuola superiore di musica sacra), njenem programu in značaju. *P. Hugolin Sattner* piše v 3. in 4. številki o kritiki splošno in s posebnim ozirom na cerkveno glasbo. Kot dobre lastnosti kritike navaja: Kritika mora biti resnična, pravična, jasna, dobrotljiva in podučna. Ona torej ne sme biti neresnična, krivična, nejasna, malenkostna, strankarska. Članek je vreden, da se ga čita in — uvažuje! V štev. 2—5 priobčuje *Fr. Kimovec* razpravo »Kako naj se stare orgle popravljajo«. Razun večjih člankov prinaša »Cerkveni Glasbenik« poročila o cerkveno-glasbenem življenju iz raznih krajev, stvarne kritike cerkveno-glasbenih del in cerkveno-glasbeno prilogo.

Nove skladbe, ki so došle uredništvu v oceno:

Viktor Parma: Povodni mož. Balada. Zložil France Prešeren. Za soli, zbor in orkester uglasbil in slavnemu pevskeму zboru Glasbene Matice poklonil —. Priredba za klavir 2/ms. Ljubljana, Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. (K 4.—).

Alojzij Mihelčič, op. 12.: Asperges me in Vidi aquam za mešan zbor. Založil skladatelj. (Cena K —70).

Frančišek Kimovec: Srce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno. 21 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu (6 mašnih, 11 raznih, 3 blagoslovne, 1 slovesna hvalnica [150. psalm]) uglasbil —. Ljubljana, Katoliška Bukvarna 1910 (Cena partituri K 2'40, glasovi po K —50).

Matko Brajša-Rašan: Hrvatske narodne popijevke iz Istre (50), svjetske i crkvene. Chansons nationales croates d'Istrie. Sabrao i harmonizovao za muški i mješoviti zbor —. Svezak I. Pula, Jos. Krmpotić 1910. (Cena K 2'40.)

Anton Grum: 10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. Za mešan zbor zložil —. Ljubljana. Založil skladatelj 1910. (K 1.—)

Stanko Premrl: Slava Brezmadežni. Zbirka mešanih, moških in ženskih zborov. (Marijine, evharistične in druge pesmi). Druga, izboljšana izdaja. Na podlagi prve od p. Angelika Hribarja prirejene izdaje uredil —. Ljubljana, Katoliška Bukvarna 1911. (K 1.20, v platno vezan izvod K 1.80).

Ocene navedenih del prinesemo po možnosti.

Umril je v Ljubljani dné 23. marca t. l. *Slavko Cepuder*. Pokojnik je bil nad vse navdušen za petje in je vodil petje v Bizoviku in pri društvu »Slavec«.

Skladatelj Emil Adamič je bil izvoljen za pevovodjo »Učiteljskega Društva za Trst in okolico.«

Franu Gerbiču je podelila »Glasbena Matica« povodom petdesetletnice njegovega delovanja, hkratu sedemdesetletnice, diplomo, ki jo je izdelal akad. slikar *Maksin: Gaspari* po narodnih motivih.

Anton Verovšek, režiser in igralec, deluje od leta 1886. na slovenskih odrih ter je vzgojil celo vrsto domačih igralcev. Zato je imel dné 5. marca t. l. svoj častni večer na Slov. Dež. Gledišču v Ljubljani.

Vaclav Talich je glasom dnevniških poročil poklican na mesto prvega kapelnika Slov. Dež. Gledišča v Ljubljani. Talich je študiral zadnji čas v Lipskem. Po drugih poročilih je Talich to mesto zopet odložil.

Gerbičeva »Jugoslovanska rapsodija« je imela tudi pri koncertu pevskega društva »Kolo« v Zagrebu dné 10. marca t. l. velik uspeh. Posebni odbor »Kola« je odlikoval navzočega skladatelja s kratkim nagovorom ter mu izročil lovorov venec z napisom »Nestoru slovenskih skladateljev Franu Gerbiču Hrv. Pjev. Društvo »Kolo« v Zagrebu, 10./III. 1911.«

Naše skladbe.

Ive v naši literaturi redki, morda celo sploh še ne uporabljeni muzikalni obliki prinašamo v pričujoči številki: sonatino in invencijo.

V kolikor nam je znano, je *Premrlova* sonatina za klavir prva objavljena skladba te vrste v slovenski glasbi, hkratu šolski primer za to v prvi vrsti mladini posvečeno glasbeno obliko, vsled česar uporabljamo priliko, da skiciramo kratko analizo te skladbe za one, ki žele pri tej priliki dobiti vpogled v eno najvažnejših poglavij muzikalnega oblikoslovja.

Premrlova sonatina sestoji le iz enega stavka. Prvi (tu edini) stavek sonatine kaže v obče obliko prvega stavka klavirske sonate, od katerega se razlikuje le po obsegu in pomembnosti tem in po obsegu tako imenovane »izpeljave« (Durchführung). Ker je torej sonatina v svojem prvem stavku takorekoč sonata v tesnem, lažjem slogu, dobivamo pri tej priložnosti hkratu tudi vpogled v sestavo prvega sonatnega stavka.

Isti se deli v 3 dele: prvi del kaže dve kontrastujoči temi, moško in žensko, drugi del se peča s tematično obdelavo teh tem, tretji del je ponovitev prvega stavka.

I. del. Prva tema se poslužuje vseh oblik, v katerih se izražajo muzikalne misli. Ker je oblika sonatine zelo omejena, vidimo kot prvo temo navadno le osemtaktno periodo, včasih celo le dva- ali štiritakti stavek. Tako tudi v *Premrlovi* sonatini. Prva tema se konča s polovnim, popolnim ali varavim sklepom (Halb-, Ganz-, Trug-Schluss). V našem slučaju se čuti odstavek v 11. taktu, kjer se nahaja zadnja harmonija polovnega sklepa, zgornja dominantna (*a, cis, e*).

Glavni temi sledi medstavek, ki služi v to, da nas prepelje v tonovni način, v katerem naj nastopi druga tema. V durovih sonatinah sledi namreč druga tema v tonovnem načinu zgornje dominante, v molovih sonatinah pa v paralelnem durovem tonovnem načinu. Medstavek vsebuje ali novo misel ali se razvija tematično iz glavne teme.

V našem slučaju leži sonatina v d-molu, druga tema stoji vsled tega v f-duru, ki ga uvaja polovni sklep v 17./18. taktu, končaje z dominantno (*c, e, g*).

Druga tema se razlikuje od prve osobito po značaju, v sonatah navadno tudi po formalni strukturi. Tudi v naši sonatini kontrastira močno akcentovana (moška) glavna tema z mehko (žensko) drugo temo.

Po drugi temi sledi sklepni stavek kot nekaj privesek, začeni v 32. taktu, končavi se s 37. taktom. S tem je končan prvi del sonatine, ki se eventualno ponavlja od začetka.

II. del sonatnega stavka se imenuje izpeljujoči stavek ali izpeljava (Durchführung) in se predstavlja kot tematična obdelava motivov prve ali druge teme ali obeh tem prvega dela. Večkrat se jim pridružujejo motivi iz medstavka in sklepne stavka, bodisi kot vodilne melodije, bodisi kot spremljevalne figure. V sonatini igra ta del manjšo vlogo kakor v